

Tripsbekämpning i prydnadsväxter

Rovkvalster är ofta ryggraden i växtskyddet mot trips i växthus. Framför allt är det *Neoseiulus (Amblyseius) cucumeris* som används men även till exempel *Typhlodromips (Amblyseius) swirskii* och *Hypoaspis miles (Stratiolaelaps scimitus)* har effekt mot trips. Rovkvalstren finns både i lösvikt och i påsar. Nu finns det även band med påsförpackningar som man kan dra ut över borden. Rovkvalstren ska i första hand sättas ut förebyggande, innan det finns etablerade tripsangrepp.

Orius kan användas som komplement när man har ett angrepp av trips. De etablerar sig bäst i blommande kulturer, där de har tillgång till pollen.

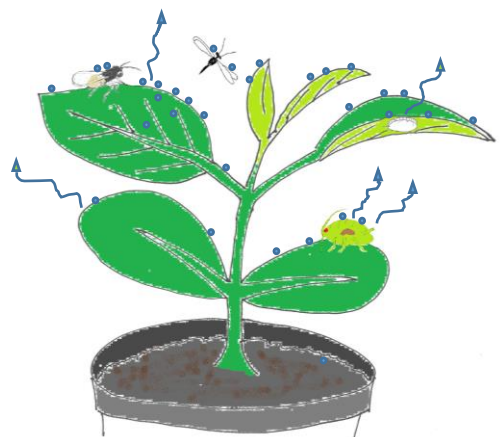
Nematoder, till exempel *Steinernema feltiae* kan hjälpa till med bekämpningen. I kulturer där luftfuktigheten är tillräckligt hög kan tripsar, som normalt förpuppar sig i jorden, även förpuppa sig uppe i plantan. Tripsarna blir då lättare för nematoderna att nå. Nematoderna är känsliga för uttorkning och de tål inte UV-ljus. Tänk på att:

- vattna ut dem på kvällen
- Använd tillräckligt mycket vatten så att substratet blir fuktigt i ytan.
- Tillsats av vätmedel kan hjälpa

BotaniGard som nu har blivit godkänt i Sverige mot vita flygare i prydnadsväxter i växthus har också en viss sidoeffekt mot trips. Medlet är baserat på den insektsparasitära svampen *Beauveria bassiana* och kräver hög luftfuktighet för att ge effekt. Tänk på att:

- Spruta på kvällen och låt luftfuktigheten vara hög så länge det går
- Tillsats av vätmedel kan hjälpa (i Danmark använder man till exempel Hasten, som är baserat på rapsolja).
- Blanda inte med svampmedel, svampmedlen kan skada sporerne så att de inte gror.
- BotaniGard kan skada *Orius* därför bör de inte användas samtidigt

Kombinationseffekter kan påverka effekten av nyttodjur och mikroorganismer. När man använder flera nyttodjur samtidigt och kanske dessutom en insektsparasitär svamp så kommer en del av dem äta upp varandra, konkurrera med varandra om mat och värdjur eller störa varandra med doftsignaler som stöter bort eller vilseleder. En del nyttodjur kommer också bli sjuka av svampen eller få svårt att hitta sina värdjur. Det här har man kunnat studera i olika försök men hittills har slutsatsen blivit att oftast fungerar bekämpningen av skadegörarna ändå bättre (eller åtminstone lika bra) med flera nyttoorganismer samtidigt än med bara en.

Kemiska medel som är godkända för bekämpning av trips kan också skada nyttodjuret. NeemAzal-T/S skadar nyttodjur som träffas direkt men har ingen eftereffekt och nya nyttodjur kan sättas ut direkt efter behandlingen. Det gör att medlet lätt kan användas som komplement till nyttodjuret. Raptol skadar nyttodjur som träffas direkt men har kort eftereffekt. Nya nyttodjur kan sättas ut efter 3 dagar (vänta 1 vecka för rovsteklar). Movento SC 100 har effekt på tripsarnas larver men inte på de vuxna och är relativt skonsamt för de flesta nyttodjuret utom rovskvalster. Conserve och Vertimec är skadliga för de flesta nyttodjuret men Conserve har något kortare effekt medan Vertimec fortfarande är skadligt minst en vecka efter behandlingen.

Neonikotinoiderna (Calypso, Confidor, Mospilan och Warrant) som används ibland för bekämpning av framför allt bladlöss och växthusmjöllöss har knappast någon effekt mot trips samtidigt som de kan vara skadliga för många av nyttodjuret, speciellt gäller det för Confidor och warrant.

Klisterskivor är en viktig del av tripsstrategin. De fångar flygande trips och om man sätter dem tätt, så kan de minska smittotrycket betydligt. Varje vuxen tripshona som fastnar på klisterskivan betyder att ett antal ägg inte blir lagda.

Mer att läsa om detta finns bl.a. här:

Ulsted Sørensen I. 2018. Trips bekæmpelse giver fortsat udfordringer. GT nr 5, 12 april 2008, sid 38-39.

Cloyd, R.A. 2018. The Impact of Beneficial Fungi on Natural Enemies. GPNMAG.com

Ludwig, S.W. & R.D. Oetting. 2001. Susceptibility of Natural Enemies to Infection by Beauveria bassiana and Impact of Insecticides on Ipheseius degenerans (Acari: Phytoseiidae). J Agric. Urban Entomol. Vol 18, No 3(2001).

Johanna Jansson, Alnarp, april 2018
johanna.jansson@jordbruksverket.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden